

СПРАВА «ГОРЯЙНОВА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF GORYAYNOVA v. UKRAINE)

(заява № 41752/09)

Стислий виклад рішення від 08 жовтня 2020 року

15 березня 2007 року заявниця, яка працювала старшим прокурором в прокуратурі Одеської області, опублікувала відкритий лист до Генерального прокурора України на сайті новин у мережі «Інтернет», у якому висловила стурбованість щодо корупції у керівництві місцевої прокуратури. Зокрема, вона вказала про стверджуваний тиск на прокурорів діяти незаконно для отримання прибутку або звільнитися, у разі незгоди. Заявницю звільнили з посади 03 квітня 2007 року у зв'язку з тим, що її твердження у листі були «голосливі, некоректні і образливі», а вона розповсюдила конфіденційну та службову інформацію, яка стосується органів прокуратури, що становило проступок, який порочить її як працівника прокуратури.

Заявниця оскаржила це рішення до національних судів, вказавши, що неодноразово намагалася повідомити Генеральну прокуратуру України про свою стурбованість, проте відповіді так і не отримала. З огляду на це вона вирішила звернутися до засобів масової інформації. Національні суди, розглянувши її скаргу, дійшли висновку, що звільнення заявниці було законним, оскільки вона вчинила проступок, яким опорочила себе як прокурора та підірвала авторитет прокуратури.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявниця скаржилась за статтею 10 Конвенції, що її звільнення з посади прокурора у зв'язку з публікацією в мережі «Інтернет» відкритого листа до Генерального прокурора України, становило порушення її права на свободу вираження поглядів.

Розглянувши скаргу заявниці Європейський суд вказав, що її звільнення було «встановлено законом» і переслідувало законну мету у розумінні пункту 2 статті 10 Конвенції.

Водночас Європейський суд зазначив, що під час ухвалення рішення про застосування до заявниці такого суворого стягнення, як звільнення, національні суди мали взяти до уваги та здійснити всеохоплюючий аналіз таких ключових елементів справи, як характер і достовірність тверджень заявниці, її мотиви для оприлюднення оскаржуваної публікації та можливість ефективно висловлювати свою думку перед своїм безпосереднім керівництвом, а також визначити будь-яку шкоду, заподіяну прокуратурі внаслідок публікації. Однак, національні суди не розглянули більшість з цих питань, якщо взагалі якісь з них.

З огляду на зазначене Європейський суд дійшов висновку, що національні органи влади не навели «відповідних і достатніх» доводів для обґрунтування звільнення заявниці, отже, втручання у її право на свободу вираження поглядів не супроводжувалося належними процесуальними гарантіями та не було пропорційне переслідуваній законній меті і констатував порушення статті 10 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД

« 1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 10 Конвенції;

3. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції держава-відповідач повинна сплатити заявниці такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 261,63 (двісті шістьдесят одне євро та шістьдесят три центи) та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявниці, в якості компенсації судових та інших витрат;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції».